

Učesnici na okruglom stolu pozvali vlasti BiH da poduzmu hitne korake na restrukturiranju elektroenergetskog sektora

Brza i temeljita reforma industrije za proizvodnju električne energije u BiH će zaštititi korisnike, povećati prihod od izvoza, podstaći ekonomski razvoj i riješiti pitanje propusta u rukovođenju i lošeg upravljanja preduzećima koji su ustanovljeni nedavnim revizijama Elektroprivreda, kazali su učesnici u raspravi na današnjem okruglom stolu koji je sponzorirao USAID. Nekoliko učesnika u raspravi je naglasilo da je, dugoročno gledano, veoma izvjesno da će restrukturiranje poboljšati mogućnost zapošljavanja time što će podići nivo uspješnosti i profitabilnosti elektroenergetskog sistema.

Među učesnicima seminara kojim je predsjedavao prvi zamjenik visokog predstavnika Donald Hays su bili i predsjedavajući Vijeća ministara Adnan Terzić, premijer Federacije Ahmet Hadžipašić, premijer RS Dragan Mikerević kao i državni i entitetski ministri.

Premijer Terzić je konstatirao da je restrukturiranje elektroenergetskog sektora preduslov za integraciju BiH u regionalno tržište električne energije, što je opet korak naprijed u integraciji u tržište EU. Izrazio je zadovoljstvo što je u okviru okruglog stola razgraničeno restrukturiranje elektroenergetskog sektora BiH od privatizacije preduzeća koja isporučuju električnu energiju.

Gospodin Mikerević je rekao da će strategija BiH da najprije

provede restrukturiranje, a zatim privatizaciju, omogućiti zemlji da iskoristi potencijal elektroenergetskog tržišta, privuče investicije i počne sa pouzdanim snabdijevanjem električnom energijom, naročito malih i srednjih preduzeća.

Gospodin Hadžipašić je konstatirao da 'su zapravo građani ti koji snose posljedice propusta u rukovođenju i nedjelotvornosti elektroenergetskog sektora," te je naveo da će strategija restrukturiranja za rezultat imati konkurentne cijene i da će ohrabriti investicije.

"Sektor za proizvodnju električne energije u BiH izvozom može zaraditi milione maraka godišnje – a taj novac se može uložiti u otvaranje novih radnih mjesta" rekao je ambasador Hays. Pozvao je vlasti da poduzmu sljedeće:

- da donesu izmjene i dopune statuta Elektroprivreda tako da se spriječi ponavljanje sistemskih prijevara koje su otkrivene prilikom nedavno provedenih revizija;
- da imenuju dva preostala člana u Državnoj regulatornoj komisiji za energiju;
- da uspostave entitetske regulatore;
- da donesu Zakon o korporaciji za prijenos električne energije ("Transco"), kojim će biti osnovano jedinstveno preduzeće za prijenos električne energije u BiH, i da osnuju nove institucije; i
- da donesu neophodne propise o osnivanju Nezavisnog operatora sistema koji će biti zadužen za elektroenergetsku mrežu BiH.

"Cilj restrukturiranja je da se poboljša uspješnost preduzeća u interesu radnika i potrošača," rekao je direktor Svjetske banke Joe Ingram, te je naglasio razliku između restrukturiranja i privatizacije. Restrukturiranje se mora provesti odmah, rekao je on. Ono je hitno i neizostavno ukoliko BiH želi iskoristiti pozitivan ekonomski ishod poboljšanja energetskog sektora. Do privatizacije će doći tek za par godina.

Predstavnik Evropske komisije Artur Runge-Metzger je konstatirao da je restrukturiranje elektroenergetskog sektora uslov iz Direktive o električnoj energiji EU. On se pozvao na Memorandum o razumijevanju o regionalnom tržištu električne energije, koji je BiH potpisala prošle godine, a čiji je cilj uspostavljanje jedinstvenog tržišta električne energije u jugoistočnoj Evropi do 2005. godine i osiguranje integracije tog tržišta u interno tržište električne energije EU. To će približiti BiH Evropskoj uniji, ali zavisi od efikasnog restrukturiranja.

Govoreći o pet presudnih elemenata restrukturiranja, John Gulliver iz Pierce Atwood/USAID-a je rekao da bi proces reforme mogao donijeti značajnu korist za BiH, koja je već sada, poslije Bugarske, najveći izvoznik električne energije u regiji. Ali dodao je da je "potrebna politička volja ukoliko se želi iskoristiti ogroman potencijal elektroenergetskog sektora BiH". Howard Sumka iz USAID-a je istakao hitnost korektivnih mjera kojima bi se reagiralo na sistemske propuste u rukovođenju koji su otkriveni revizijom Elektroprivreda i dodao je da će uspješno restrukturiranje elektroenergetskog sektora "dati ogroman stimulans privrednom razvoju BiH."

Edhem Biber iz Saveza nezavisnih sindikata BiH je naglasio potrebu da se osigura da se negativne socijalne posljedice restrukturiranja elektroenergetskog sektora svedu na najmanju moguću mjeru, ali je istakao da je dugoročno gledano restrukturiranje korisno za radnike budući da će značiti veću mogućnost zapošljavanja. Član Državne regulatorne komisije za energiju Vladimir Dokić je objasnio ključnu ulogu ove Komisije u uređivanju liberalizirane elektroenergetske industrije tako da se poboljša efikasnost tržišnih snaga dok će istovremeno biti zaštićeni interesi potrošača. Boro Bjelobrk iz Elektroprivrede Sarajevo je opisao načine na koje će restrukturiranje omogućiti Elektroprivredama da razviju svoju komercijalnu sposobnost i stabilnost.